

## Kunnia Teille

Kunnia teille,  
joiden työn' oli työläissuurnus  
näyttää.

Kunnia teille,  
joiden suotiin työläistähtoa  
täyttää,  
seistä, kun kuolema kulki,  
lausua aate julki,  
piilu kun pyövein jo väkkyi yllä

Kunnia teille,  
jotka poltatte kaikki portahat  
takaa,  
kun tuli olla  
puolesta luokan järkkymätön ja  
vakaa,  
olla tulkkina ammoin kahlitun  
kansan,  
alta mi aikoi ansan  
inhimillisyyden suurehen päi-  
vään.

Kunnia teille,  
nöyrinä jotka kuulitte kutsun ai-  
kain,  
jotka nousitte  
uhmaa uhmaten, uhkana öisien  
taikain,  
nousitte vainovaltojen voimia  
vastaan  
aatellen ainoastaan  
heimoa orjain, orpoa, onnetonta.

Kunnia teille,  
Golgataa jatk' astuitte verta  
valuin  
kuormanne kantain  
viime hetken hehkuvain uh-  
raushaluin,  
vaikkei tiedetty teistä: mistä ja  
keitä,  
vaikkei laakerit petä  
kumpujanne, kuulat, uljahtat  
urhot.

Kunnia teille,  
Ette uinu te unhon tyhjässä yössä.  
Mahtajan maine  
kasvaa kummunkin ylle. Se elää  
työssä.  
Muistonne miljoonain proletaari-  
rien rinnoissa helä.  
Iäti, aina se elää  
kasvain ja karttuen aikakausten  
kanssa.

Kunnia teille  
siis te, konnain koirina kätkemät  
multiin.  
Nimenne kerran  
poljettu pohjakerta on piirtävä  
kulttiin,  
jahka se päivätyönne päättävä  
kalliin  
iskien vainovalliin  
viime valtavan iskun.

Kunnia teille!

## Mustaa ja valkeaa

Kirj. Helmi Mattson.

(Jatkoa.)

Kaupungilla seisoskeli miehiä  
ja naisia, viluisen näköisiä kur-  
jia olentoja. Heitä liuskeli  
kuin haamuja joka puolella. Re-  
paleisia lapsia, vilusta sinettynei-  
tä ja laihoja raukkoja, jotka tus-  
kin olivat mitään syöneet pitkiin  
aikoihin, kuljeskeli kaduilla.

Kerjälivä, t parempiosaisilta a-  
pua silloin, tällöin...

— Huono aika tuli, onneton a-  
ika virkkoi Paavo Väänänen vai-  
molleen.

— Niin tuli. Hinnat kohoavat,  
tavairoita ei saa kohta rahalla-  
kaan, kurjuus kasvaa...

— Mutta herrain vatsat vaan  
paisuvat ja kultakasat kohoavat!  
sanoi Paavo katkerana.

— Kunhan kohoaa kurjuus  
huippuunsa, saammepa nähdä...  
— Meidän on oltava varuul-  
lamme, aika on käsissä!

## Nuorten Osasto

Venäjäältä kuuluu kummia...  
Venäjän karhu liikkuu. Se lähe-  
nee tsaarin istuinta...

— Ja punalippu hulmuu Suo-  
massa!

— Kireät ajat ovat vielä her-  
roilla, jos kaikki menestyy.

— Menestyy — miks' ei menes-  
ty! Tunnetthan joukkojen mie-  
lentilan?...

— Vaikka viimeiseen mieheen  
— vaikka onnainen veri jokaisel-  
ta hangille vuotaisi — eivät väis-  
ty!

— Eivät!  
— Emmekä me! Me seisom-  
me lujina!

— Me seisomme!  
Vala vannottiin sydämissä...

-----

Kurjuus on kasvanut. Kansa  
nälkäkuoleman partaalla Venä-  
jällä ja Suomessa, vaan iloinen  
huuto kuulu kaikkialla ja sana  
lentää suusta suuhun:

— Venäjän itsevaltiat Tsaari  
on kukistettu, byrokratia pois-  
tettu.

Kansa vallassa!  
Suomelle luvattu itsenäisyys!

-----

Ja punaiset liput hulmuavat  
Suomessa!

— Vanha, koukkuselkä akka  
tuudittelee lasta. Hyrisee:

— Herraa hyvää kiittäkääm-  
me...

— Aina sinä...! Oletko ää-  
neti! sanoo ukko vanhus kars-  
kisti.

— Hi, hi, hi! nauraa äijä nyt  
itseksensä:

— Jo tuli herroille huono aika.  
Pois otetaan virat, itse asiat täl-  
lätään... tuota... Jo tuli her-  
roille huono aika! Itse tässä nyt  
asiat tällätään...

Puolisokea, virsiä veisaava akka  
suuttui.

— Ise tässä tällätään... Siel-  
lä he ovat tällämässä! Hoitaisi  
Dorakin lastaan, ettei jättäisi sitä  
vuorokausiksi ja juoksisi siellä  
komiteoissa, soittaisi suutaan ja  
riehuisi.

Ukko ei ollut kuulevinaan.

— Punaiset voittavat — juko-  
laut! kun punaiset voittavat!  
Herrat jo ajetaan Lapinrajoille!

Vaan akka hyrisee:

— Herraa hyvää kiittäkääm-  
me...

-----

He istuvat edelleen, soudatta-  
vat lasta, vanha nainen ja vanha  
mies.

— Luuletko, että he vielä elä-  
vät, että he ovat turvassa? kys-  
syy vanha vaimo, harmaan pään  
hihljaa painussa alas.

— En tiedä! murahtaa ijäkäs  
ukko.

— Poikani, poikani, tyttöni...  
Dora ja Paavo. Lapseni, lap-  
seni! Herra heidät varjelkoon,  
pelastakoon...

Vanha mies vihastui, polki  
jäykkää jalkaa.

— Lopeta! Ei Herra varjele!  
... Minunkin vereni tässä tur-  
haan jähmettyy... Olisin tahton-  
nut olla varjelemassa! — Kiro-  
tut! Kirotot! Kirotot! Velji-  
en pettajät, maansa myyjät, orja-  
voudit, laiskurit! Mies kiriste-  
lee suuta, josta jo hampaat ovat  
aikoja sitten pudonneet pois!

— Kouluutetut ryövärit!  
Aivan kuin hän olisi nähnyt  
edessään jonkun, puristi hän kät-  
tään nyrkkiin, hokien:

— Tuosta saisit, tuosta saisit,

sinäkin kelju, häpeä pilkku! Isä-  
vaninajasi muiston, enkä äitisi  
rukoustenkaan vuoksi, en sinua  
sästäisi, en!

Vanha vaimo itkee.

— Väänänen, elä kiroa! Tie-  
dätkö sinä varmaan, että hän on  
kavaltajien joukossa, asestettu-  
na...

— Tiedätkö! Miks'en tiedä!  
Arvaakin sen, mitä sitten var-  
maan tietää! Hän on ollut saa-  
massa Saksalaiselta opetusta  
murhaamistaidossa... Kuuletko!  
kuuletko vaimo!

Vaimo hokee: — Joppe Oksa,  
Joppe Oksa! Kuin itseksensä,  
huulet tuskin aueten:

— Salomonin poika! Salomo-  
nin poika...

Vanhan miehen tihruiset sil-  
mät eivät näe tuskin mitään,  
mutta hän katsoo kuin tarkastel-  
len taistelulinjaa:

— Tuonne! tuonne! Miksi  
liikkuvat he noin hiljaa...

Samassa temmataan ovi auki.

— Piiloon! Nopeaan! Kellariin!  
Kuuluruusut tekevät työtä...

Vaan vanha mies nauraa ho-  
hottaa:

— Ampukoot! Ampukoot!  
Meillä on paras aika vaieta...

— Niin, meillä on paras aika  
vaieta... sanoo vaimo itkien:

— Ottakaa tämä lapsi! Dora  
ja Paavo... Dora ja Paavo...  
Missä...? Vanhukset tarttuvat  
toisiinsa... tukevat toisiaan...  
ikkunoita särkyy...

Taistelu on tuimaa. Tulta sa-  
taa. Ryskää! Kanuunat pauk-  
kuvat...

-----

He myös taistelivat, Dora ja  
Paavo. Punasen lipun juurella  
he kaatua tahtoivat, mutta kuul-  
si sivuuttivat heidät silloin kun  
ympäriiltä tovereita kaatui...

Kapinoitsijoina tuomittiin Do-  
ra ja Paavo Väänänen kuole-  
maan. Tuomiota ei lievennetty.

— He ovat ansainneet rangais-  
tuksensa, punaset roistot, ilkkui-  
vat voittajat.

-----

Ammu heidät paikalla! komen-  
taa ylipäällikkö.

— Ei voi... pääsee hiljaa so-  
tilaan huulilta.

— Ammu! taikka ammutaan  
sinut, kajahtaa uusi käsky Van-  
gitut hymyilivät.

— Ammu, ammu pian! Joppe  
Oksa. Oman sisaresi rinta odot-  
taa luotiasi. Micheni, lapsuus-  
toverisi, rinta on edessäsi myös  
kuulia varten. Ammu, Joppe  
Oksa! Naisen kasvot enempi  
hymyilevät, silmät tiukemmin  
katsovat nuorukaisen silmiin.

— Älä hidastele! kuuluu taas  
jyrkkä käsky.

— Dora... sisareni... Paavo  
... tulee hiljaa sotilaan huulilta.

Hän pudottaa aseensa maahan.  
Ei voi nostaa...

— Ammu! jyrähtää uudelleen.

-----

Sotalaki on ankara.

Heidät ammuttiin rinnatusten,  
Dora ja Paavo Väänänen. Hy-  
myillen he kaatuivat. Ei pelon  
värettä, ei huokausta laskeneet  
he voittajan mieliksi. Sankarina  
he kuolivat. Vaan uusi aika tuo  
koston!

-----

Otilja ja August Oberg — mis-  
sä he ovat

-----

— Tuomittu elinkautiseen van-

## Lapsuuden Muistoja

Minä yksin istun ja uneksin,  
Ja aatokset kauas entää!  
Tuonne lapsuusaikahan armaa-  
seen  
Ne muistojen siivillä lentää!

Oi armas on aika lapsuuden  
Se on kuin kukkain tuoksu!  
Sen leikit, laulut on raikkahat  
Kuin vierivän virran juoksu!

Niin usein muistuu mieleeni  
Nuo lapsuuden lempeät muistot!  
Mulle elämän polkuja kulkeissaan  
Ne on kuin vileeä puistot!

Sigrid Gonim (Kristianson).

keuteen, maanpaossa tai kuollei-  
na — kuka tietää?

-----

Eräistä nahasti ammutusta ta-  
lostä löydettiin kaksi vanhusta  
nälkään kuolemaisillään. Nain-  
nen on jotenkin tajuttomassa til-  
lassa, mutta elon merkit ovat jä-  
lellä...

Mies puristaa kättään nyrki-  
kiin, vaan ei näe, eikä kuule mit-  
tään. Puhuu väliin heikosti ha-  
janaisia sanoja.

Välistä kirkasee kovemmin  
kuin pistoksen saaneena:

— Mustaa, valkeaa. Elämä on  
mustaa, valkeaa!  
Arveltiin vanhuksen tulleen  
hulluksi nälästä ja kauhusta...

-----

Ihmiset puhelivat jälkeensä:  
— Elämässä on tosiaankin kaks-  
si puolta: Musta ja valkea. Ja  
se valkea lopulta voittaa, sillä  
totuus ei pala tulessakaan!

Loppu.

## Osoite-ilmoituksia.

ABERDEENIN S. S. CLUBIN ompeluseura  
kokoukset joka torstai klo 2 p.p., 213 E  
1st St. — Tervetuloa.

ASTORIAN S. S. O. ompeluseuran kokouk-  
set pidetään osaston talolla joka torstai-  
ilta, kello 8. Osoite: 262 Taylor Ave.

HOQUIAMIN S. S. O. ompeluseuran ko-  
koukset pidetään osaston talolla, Ahjo-  
ssa, joka torstai, kello 2 j.p.p. Osoite: 315—  
10th St., Hoquiam, Wash.

MULLAN S. S. O. ompeluseuran kokoukset  
pidetään joka torstai Suomi-hallilla, kello  
2 j.p.p. Kaikki tervetulleita.

PORTLANDIN S. S. Osaston ompeluseuran  
kokoukset pidetään osaston talolla joka  
toinen torstai-ilta, kello 8. — Osoite: 219  
Montana Ave.

HANNAN S. S. O. ompeluseuran kokoukset  
pidetään jokaisen viikon torstaina, kello 8  
j.p.p. Huom! Kahvia saatavana joka ko-  
kouksen loputtua.

WAUKEGANIN, III., S. S. O. viralliset  
kokoukset pidetään joka kuukau-  
den ensimmäisenä ja kolmantena sun-  
nuntaina, alkaen klo 2 i.p. — Osaston  
ompeluseuran kokoukset ovat joka tel-  
nen torstai, alkaen klo 2 j.p.p. V  
via kokouksen loputtua.

++++++  
+ NEW YORKIN SUOM. NAISTEN +  
+ OSUUSKOTI +  
+ JA PAIKANVÄLITYS-TOIMISTO +  
+ 241 Lenox Ave. & 122 St. +  
+ Telephone: 813 Morning side +  
++++++

Toveri jokaiseen työ-  
läiskotiin!

## JOS OLETTE KIPEÄ

Pyytää VAPAA 5  
LAAKEKIRJA — No. 5

Siinä on yli 25 miehen ja naisten taufia sellä  
tehtyä. Kuten myöskin työväenliikkeen luotto-  
miehistä kotilääkkeitä. Mistä jokuun voi  
itse valita sopivan lääkkeen taudilleen, saadaan  
myöskin lääkkeitten hinnat y. m.

Lääkkeet eivät ole patenttilääkkeitä, vaan testi-  
suomalaisia valmistuksia, jotta Suomessa on jo  
käytetty monia kymmeniä vuoria.

Tämän kirjain saatto vapaasti ja piilissä sen  
olla jokaisessa suomalaisessa kodissa, sillä ette  
tiedä kenkä sitä tarvitsette, varokaa huuomuk-  
sillakkeita ja huuomukkeitä.

— Lignellin Apteekki on suuri —  
— Suom. Apteekkilike Ydyväliössä —  
P. A. LIGNELL CO., Superior, Wis.